

**UCHWAŁA NR XXXV.255.2013
RADY MIEJSKIEJ W CZŁUCHOWIE**

z dnia 24 kwietnia 2013 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 - 2015

Na podstawie art. 18 ust.2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 142 poz. 1591 z 2001 r. ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887 z 2011 r. ze zm.) uchwała się

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie w dniu podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Maria Danuta Korzykiewicz

RADCA PRAWNY

Grażyna Ziahlke
Bd. 430/84

**Gminny Program
Wspierania Rodziny
2013-2015**

Człuchów 2013

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Adresaci Programu.....	5
3. Zasoby-instytucje funkcjonujące w obszarze rodziny, znajdujące się na terenie miasta Człuchowa oraz zakres ich działalności.....	5
4. Cel główny i cele szczegółowe.....	12
5. Finansowanie.....	14
6. Monitorowanie.....	14
7. Podsumowanie.....	14

Wstęp

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu dziecka. To w niej dzieci uczą się najważniejszych zasad obowiązujących w grupie i społeczeństwie. Poprzez kontakt z rodzicami i rodzeństwem uczą się norm i zasad życia społecznego. Rodzina zapewnia opiekę i bezpieczeństwo, przekazuje tradycje rodzinne, narodowe, religijne. Jest grupą, w której relacje i interakcje oparte są na intymnym związku, wzajemnym uczuciu, współodpowiedzialności za wszystkich członków rodziny. „Na prawidłowe funkcjonowanie rodziny ma wpływ wiele czynników. Wśród nich możemy wyróżnić:

- 1) zespół warunków bytowych (pozwalająca zaspokojenie potrzeb biologicznych, rozwojowych dziecka),
- 2) czas pracy i czas wolny rodziców (jak długo pracują?, ile mają czasu wolnego i ile z niego poświęcają dziecku?),
- 3) poziom społeczno-kulturalny rodziców, umiejętności wychowawcze, wykształcenie, aktywność społeczna i kulturowa, stosunek do świata wartości, światopogląd, zasady moralne,
- 4) zgodne pożycie rodziców,
- 5) właściwa organizacja życia rodzinnego" .

Zazwyczaj pierwszym symptomem nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny są pojawiające się problemy w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Rodzice nie są w stanie zabezpieczyć podstawowych potrzeb dzieci zarówno w zakresie potrzeb materialnych jak i potrzeb emocjonalnych. W efekcie nie radzą sobie z wychowaniem dzieci, co przejawia się w coraz częściej występujących u dzieci problemach zdrowotnych, psychologicznych i wychowawczych. Dlatego też bardzo ważne jest udzielanie rodzinom

przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze wsparcia. Powinno mieć ono postać planowych działań, które mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej podstawowych funkcji. Stąd niniejszy Program uwzględnia działania, które w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy przyjąć do realizacji, w celu wsparcia rodzin zamieszkujących na terenie miasta Człuchowa i przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

2. Adresaci Programu.

Adresatami Programu są człuchowskie dzieci i rodziny, w szczególności przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w tym rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

3. Zasoby - instytucje funkcjonujące w obszarze wspierania rodziny, znajdujące się na terenie miasta Człuchowa oraz zakres ich działalności.

Na terenie miasta Człuchowa funkcjonuje szereg instytucji i organizacji, które zajmują się realizacją działań na rzecz rodziny i dziecka. W celu lepszego zabezpieczenia potrzeb rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze w niniejszym Programie uwzględniono ich aktywność. Poniższa tabela przedstawia rodzaj i zakres działalności prowadzonych przez poszczególne instytucje i organizacje:

Obszar działalności	Instytucje	Zakres działalności
Pomoc w opiece nad dziećmi do lat 7	1.Żłobki:	<ul style="list-style-type: none">• opieka nad dziećmi w wieku do lat 3,• działania wychowawcze.
	2.Przedszkole Miejskie im. Jacka i Agatki w Człuchowie:	<ul style="list-style-type: none">• opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 7 lat,• działania wychowawcze,• wspomaganie rozwoju i edukacji.
	3. Przedszkole Niepubliczne "Bajka" z grupą żłobkową:	<ul style="list-style-type: none">• opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 7 lat,• działania wychowawcze,• wspomaganie rozwoju i edukacji.
	4. Centrum Edukacyjne Niepubliczne Przedszkole Motylek z Oddziałem Integracyjnym:	<ul style="list-style-type: none">• opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 7 lat,• działania wychowawcze,• wspomaganie rozwoju i edukacji.
	5. Przedszkole Muzyczne "Piano":	<ul style="list-style-type: none">• opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 7 lat,• działania wychowawcze,• wspomaganie rozwoju i edukacji.
	6. Zespół Wychowania Przedszkolnego "Akademia Przedszkolaka"	<ul style="list-style-type: none">• opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 7 lat,• działania wychowawcze,• wspomaganie rozwoju i edukacji.
	7.Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych :	<ul style="list-style-type: none">• realizacja Programu Współpracy z rodziną naturalną wychowanka,

		<ul style="list-style-type: none"> • poradnictwo pedagogiczne (program realizowany przez pedagoga i wychowawców), • działania pracownika socjalnego ZPOW (współpraca z rodzinami).
Edukacja	1. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Przyjaciół Ziemi:	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • zajęcia w ramach realizowanych projektów, • biblioteka, • świetlica, • pedagog, • współpraca z instytucjami.
	2. Gimnazjum nr 1:	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • biblioteka, • świetlica, • pedagog, • psycholog, • współpraca z instytucjami.
	3. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. St. Czarnieckiego Liceum Ogólnokształcące:	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • zajęcia w ramach realizowanych projektów, • biblioteka, • pedagog, • współpraca z instytucjami.
	4. Zespół Szkół Sportowych: - Szkoła Podstawowa Sportowa, - Gimnazjum Sportowe, - Liceum Ogólnokształcące Sportowe.	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • biblioteka, • świetlica, • współpraca z instytucjami, • wyspecjalizowana opieka medyczna (lekarz medycyny sportowej pielęgniarka), • opieka psychologiczno-pedagogiczna przy ZSS działa UKS ZSS Człuchów.
	5. Zespół Szkół Technicznych im. J. Szymczaka:	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • zajęcia w ramach realizowanych projektów,

		<ul style="list-style-type: none"> • biblioteka, • pedagog, • współpraca z instytucjami.
	<p>6. Zespół Szkół Społecznych im. Jana Nowaka Jeziorańskiego:</p> <p>-Gimnazjum, -Liceum Ogólnokształcące.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • zajęcia w ramach realizowanych projektów, • biblioteka, • pedagog, • współpraca z instytucjami.
	<p>7. Zespół Szkół Agrobiznesu:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • zajęcia w ramach realizowanych projektów, • biblioteka, • pedagog, • współpraca z instytucjami.
	<p>8. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy:</p> <p>-Szkoła Podstawowa, -Gimnazjum, -Szkoły Zawodowe, -Internat, -nauczanie indywidualne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja programów z zakresu wyrównywania szans edukacyjnych.
<p>Wsparcie dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze</p>	<p>1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opieka nad dzieckiem i rodziną, • szkolenia rodzin zastępczych, • szkolenia w zakresie podnoszenia umiejętności zawodowych pracowników pomocy społecznej, • poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, socjalne - dla rodzin zastępczych oraz osób dorosłych, młodzieży i dzieci mających trudności w zakresie funkcjonowania w środowisku rodzinnym, szkolnym, społecznym, komunikacji, kryzysów chorobowych, emocjonalnych oraz zaburzenia rozwoju, • pomoc dla osób niepełnosprawnych.
	<p>2. Sąd Rodzinny w Człuchowie:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Kuratorski - realizacja postanowień sądu dotyczących dzieci i młodzieży sprawiających trudności wychowawcze, • Kuratorzy- wykonują prawomocne orzeczenia sądu. W ramach tych działań kontrolują wykonywanie obowiązków nałożonych przez sąd oraz przestrzeganie przez skazanych porządku prawnego.

	<p>3. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:</p> <p>4. Świetlica dla dzieci i młodzieży MOPS:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia dla dzieci i młodzieży indywidualne i grupowe, • zajęcia integracyjne, • diagnoza i terapia psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna, surdopedagogiczna, surdologopedyczna, tyflopedagogiczna, • przesiewowe badania, • warsztaty, • wykłady z elementami warsztatów, • zajęcia dla rodziców- spotkania indywidualne i grupowe, • porady, • mediacje. <ul style="list-style-type: none"> • świetlica jest czynna 5 razy w tygodniu 3 godz. dziennie, a w okresie lipca i sierpnia oraz ferii zimowych 5 godz. dziennie. Świetlica pełni rolę opiekuńczo-wychowawczą. Dzieci korzystają z pomocy w nauce, poznają zasady prowadzenia gospodarstwa domowego oraz alternatywne formy spędzania czasu wolnego.
	<p>5. Asystent rodziny działający w MOPS:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • do zadań asystenta rodziny należy w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych, 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi, 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin, 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,

		<p>10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,</p> <p>11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,</p> <p>12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,</p> <p>13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;</p> <p>14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,</p> <p>15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1,</p> <p>16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;</p> <p>17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,</p> <p>18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,</p> <p>19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami.</p>
	<p>6. Zespół Interdyscyplinarny działający przy MOPS:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, • prowadzenie procedur Niebieskiej Karty.
	<p>7. Grupy Samopomocowe przy MOPS:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie grup samopomocy dla rodzin
	<p>8. Centrum Konsultacyjno- Informacyjne ds. Uzależnień w tym: - Świetlica socjoterapeutyczna,</p> <p>- Punkt do spraw przemocy - Punkt do spraw narkomanii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • świetlica socjoterapeutyczna- funkcjonuje 5 razy w tygodniu po 3 godz. dziennie. Głównym celem działalności świetlicy jest, aby dziecko radziło sobie lepiej bez nadmiernego napięcia z rozwiązywaniem problemów, których dostarcza mu życie, • prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholizmu i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, • poradnictwo specjalistyczne prawnika, psychologa, specjalisty terapii uzależnień.

	7.Komisja do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
Pomoc socjalna	1.Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa sytuacji materialno-bytowej osób i rodzin objętych pomocą: realizacja świadczeń pieniężnych i rzeczowych określonych w ustawach. • pomoc w zakresie dożywiania. MOPS realizuje program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, celem programu jest wsparcie w zakresie dożywiania m.in. dzieci i młodzieży poprzez zapewnienie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup żywności, albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.
	2.Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Człuchowskie:	<ul style="list-style-type: none"> • zbiórki pieniędzy na paczki świąteczne dla dzieci.
	3.Polski Czerwony Krzyż (PCK):	<ul style="list-style-type: none"> • wydawanie żywności z Programu PEAD dla mieszkańców kwalifikujących się do tej pomocy.
7JA rowie	1 .Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- ARS MEDICA ul. Sobieskiego 5:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- BIGMED os. Sikorskiego 4b:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	-Cardiomed os. Wazów 8:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,

	-DIAMED ul. Poniatowskiego 15:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- FEMINA os. Wazów:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- IL-MED. ul. Szczecińska 4:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- OPUS filia w Człuchowie:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- Przychodnia lekarska HIPOKRATES os. Wazów 8:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- Przychodnia lekarska SANUS-MED. ul. Koszalińska 4:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	2. Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych,
	- lek.med. Ewa Żmienko:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- lek.med. Mariusz Milewski:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- lek.med. Anita Filipowicz-Kozak:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- lek.med. Jacek Wilant:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- lek.med. Halina Groszewska:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	3. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Człuchowie ul. Szczecińska 31:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ.

3. Cele.

CEL GŁÓWNY:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Oczekiwanym efektem jest poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy.

Cel główny programu powinien zostać osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

CEL SZCZEGÓŁOWY 1 Edukowanie i wczesne interweniowanie w rodzinach zagrożonych	
Zadania	Realizatorzy
1) promowanie modelu zdrowej rodziny:	Przedszkola, szkoły, służba zdrowia, media.
2) rozpoznanie i profesjonalna ocena zagrożeń dobra dziecka:	Żłobki, przedszkola, szkoły, służba zdrowia, MOPS, Policja, Straż Miejska, Sąd Rodzinny.
3) wykorzystanie istniejącego systemu pomagania, edukowania i wspierania rodzin:	MOPS, PCPR, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Centrum Konsultacyjno-Informacyjne UM, służba zdrowia, PZP.
CEL SZCZEGÓŁOWY 2 Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.	
Zadania	Realizatorzy
1) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom w trudnej sytuacji materialnej:	MOPS, organizacje pozarządowe.
2) objęcie dożywianiem wszystkich dzieci wymagających takiej pomocy:	MOPS, Szkoły, organizacje pozarządowe.
3) zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym:	MOPS.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Zadania	Realizatorzy
1) zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczy eh:	MOPS.
2) organizacja szkoleń przygotowujących osoby działające na rzecz dziecka i rodziny przygotowujących do kompleksowego i interdyscyplinarnego ich wspierania w środowisku lokalnym:	PCPR.
3) pomoc w podnoszeniu kwalifikacji przez asystentów rodzinnych:	MOPS.
4) finansowanie istniejących świetlic oraz dążenie do tworzenia nowych placówek wsparcia dziennego na terenie miasta:	UM, MKRPA, MOPS.
5) zapewnienie dostępności konsultacji poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy:	MOPS, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, U M , Centrum Konsultacyjno-Informacyjne UM.
6) podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji, poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej:	MOPS, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Centrum Konsultacyjno-Informacyjne UM.
7) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających tj. rodzin, które, przy współpracy asystenta rodziny, pomagają- rodzinie przeżywającej trudności - w opiece i wychowaniu dziecka; prowadzeniu gospodarstwa domowego; kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych:	MOPS.
8) monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy, uzależnień lub długotrwała choroba:	MOPS, PCPR, przedszkola, szkoły, kuratorzy.
9) organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży:	Szkoły, MKRPA, organizacje pozarządowe .

4. Finansowanie.

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Miejskiej Człuchów, środków z budżetu państwa oraz, w miarę możliwości ze środków pozabudżetowych.

5. Monitorowanie.

Informacja z realizacji Programu przedstawiana będzie w formie sprawozdania za dany rok kalendarzowy, w odniesieniu do konkretnych zadań poszczególnych celów szczegółowych. Sprawozdanie będzie sporządzane w terminie do końca marca danego roku za rok poprzedni.

6. Podsumowanie.

Realizacja Programu ma na celu prawidłowy rozwój dziecka w rodzinie, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Jest podstawowym środowiskiem zabezpieczenia emocjonalnego oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. W realizacji tych działań rodzina wymaga pomocy i wsparcia ze strony instytucji, organizacji, specjalistów, co zostało uwzględnione w niniejszym Programie.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Człuchowie
Ewa Osinska
mgr Ewa Osinska